

OD AUTORÓW

Grobowiec to pomnik na granicy dwóch światów wystawiony, cała ziemia to olbrzymi cmentarz, na którym miliony istot spoczęły.

François Fénelon (1651 – 1715) pisarz i teolog

Grobowce w Wietrzychowicach od ponad 5000 lat są stałym elementem krajobrazu Kujaw. Jak pokazują badania archeologiczne, od zawsze przyciągały one uwagę i zainteresowanie ludzi. Zachwycały swoją wielkością, pięknem oraz tajemniczością. W czasach nowożytnych informacje o grobowcach po raz pierwszy pojawiły się w etnograficznych i historycznych opisach Kujaw, pochodzących z połowy XIX wieku. Pierwszą publikacją w czasopiśmie naukowym jest artykuł autorstwa Natalii Kickiej z 1876 roku, która wspólnie z hrabią Bnińskim zbadała grobowce kujawskie w Żurawicy, nazywając je „żalami”. Zarówno dla archeologii, jak i współczesnego człowieka, megality ponownie odkrył Konrad Jażdżewski, który już ponad 80 lat temu rozślawił je na całą Europę. O grobowcach w Wietrzychowicach, niemal w chwili ich odkrycia, pisał: *(...) są to, zdaje się, największe i najokazalsze groby tego rodzaju w Polsce a być może w tej części Europy*. Ideą prof. Konrada Jażdżewskiego już od 1934 r. było powołanie *wieczystego rezerwatu prehistorycznego*, chroniącego grobowce kujawskie. Pomysł Profesora po raz kolejny powrócił w 2006 roku, kiedy to z inicjatywy Adama Myrty – dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Izbicy Kujawskiej – uchwałą Rady Gminy i Miasta Izbica Kujawska został ustanowiony Park Kulturowy Wietrzychowice.

W dziesiątą rocznicę tego wydarzenia pojawił się pomysł spotkania, na którym zostaną przybliżone szerokiemu gronu odbiorców „kujawskie piramidy”, a także zaprezentuje się szanse rozwoju i problemy, jakie związane są z tym wyjątkowym miejscem. Dzięki wsparciu wielu osób z instytucji samorządowych oraz naukowych z województwa kujawsko-pomorskiego i z Łodzi, w dniach 20 – 21 kwietnia 2017 roku, w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, odbędzie się ogólnopolska konferencja popularnonaukowa dotycząca Parku Kulturowego Wietrzychowice, której towarzyszyć będzie niniejsza publikacja.

W ramach konferencji przedstawione zostaną referaty dotyczące historii badań archeologicznych oraz tego, czego wspólnie możemy dowiedzieć się o życiu człowieka w neolicie, dzięki współpracy specjalistów z różnych dziedzin nauki. Osobnym zagadnieniem będą kwestie dalszej, pogłębionej ochrony Parku Kulturowego Wietrzychowice oraz perspektywy rozwoju tej instytucji.

Kujawy, na których znajdują się grobowce w Wietrzychowicach, są terenem, gdzie od wielu lat działa Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi oraz Fundacja Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego, w związku z tym bardzo cenny jest dla nas Patronat Honorowy, jakim objął konferencję oraz publikację – Pan Piotr Całbecki, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, któremu serdecznie dziękujemy za tak wielkie wyróżnienie.

Do powstania publikacji oraz realizacji konferencji przyczynili się przede wszystkim pracownicy i współpracownicy Fundacji Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego pod kierunkiem dra Piotra Papiernika oraz Mu-

Wietrzychowice, grobowce nr 1–5,
zdjęcie lotnicze z 2017 r.

Wietrzychowice, long barrows no
1–5, aerial photo taken in 2017

zeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi na czele z dyrektorem prof. dr hab. Ryszardem Grygielem. Bez ciężkiej pracy pracowników Wojewódzkiego Ośrodka Animacji Kultury w Toruniu, pod kierownictwem Pana dyrektora Jerzego Rochowia-ka, także trudno byłoby zorganizować konferencję. Szczególne podziękowania należą się Panu prof. dr hab. Wojciechowi Chudziakowi – dyrektorowi Instytutu Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Panu prof. dr hab. Jackowi Woźnemu – rektorowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, którzy swoim autorytetem wsparli to przedsięwzięcie. Wieloletnia współpraca ze Stowarzyszeniem Archeologii Środowiskowej, którym kieruje prof. dr hab. Tomasz Kalicki, widoczna jest także w naszej publikacji oraz na konferencji. Osobne podziękowania należą się Panu dyrektorowi Adamowi Myrcie z Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Izbicy Kujawskiej, wielkiemu przyjacielowi archeologii, który od dawna dba o dobre imię grobowców, oraz władzom Gminy i Miasta Izbica Kujawska za znaczące wsparcie organizacyjne całego przedsięwzięcia.

Wydawnictwo, które mają Państwo w rękach otrzymało dofinansowanie ze środków województwa kujawsko-pomorskiego z „Otwartego konkursu ofert nr 1/2017 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w latach 2017 – 2019 w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”

W imieniu wszystkich organizatorów konferencji i autorów publikacji życzymy owocnych obrad oraz zgłębiania wiedzy i tajemnic ukrytych „Na europejskim szlaku megalitów”.

Piotr Papiernik i Dominik Kacper Płaza

